Minister Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

DSW-WKS.055.22.2025.SJ
Warszawa, 06 listopada 2025 r.

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na oświadczenie senatorskie nr BPS/043-43-1137/25

Szanowna Pani Marszałek,

składam na Pani ręce odpowiedź na oświadczenie Senatora RP Pana Piotra Woźniaka złożone podczas 43. posiedzenia Senatu w dniu 16 października 2025 r. *w sprawie wątpliwości odnośnie do możliwości prowadzenia zajęć na studiach w przeważającym wymiarze z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.*

Szanowny Panie Senatorze,

uprzejmie wyjaśniam, że prawo do określania organizacji studiów, w tym z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (tzw. kształcenie zdalne) jest jednym z autonomicznych uprawnień każdej uczelni. Jednak władze uczelni, decydując o sposobie realizacji zajęć na danym kierunku studiów z wykorzystaniem takich metod i technik, są obowiązane uwzględnić obowiązujący stan prawny, a także specyfikę kierunków studiów w uczelni i charakter realizowanych zajęć. Przepisy ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.), dalej „ustawa PSWN" oraz wydane na jej podstawie rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. *w sprawie studiów* (Dz. U. z 2023 r. poz. 2787, ze zm.) w sposób jednoznaczny określają, że zajęcia na studiach mogą być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (zdalnie) - o ile zostaną spełnione określone w tych przepisach wymagania.

Zgodnie z art. 67 ust. 4 ustawy PSWN kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość może być realizowane, jeżeli pozwala na to specyfika kształcenia na studiach na określonym kierunku. Kształcenie takie jest realizowane przy wykorzystaniu infrastruktury i oprogramowania zapewniających synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami i osobami prowadzącymi zajęcia. Natomiast maksymalny wymiar, w jakim to kształcenie może być realizowane na studiach, został określony w § 13 ww. rozporządzenia – w przypadku studiów o profilu praktycznym liczba punktów ECTS jaka może być uzyskana w ramach kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, nie może być większa niż 50% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów na danym poziomie, zaś w przypadku studiów o profilu ogólnoakademickim – nie może być większa niż 75% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów na danym poziomie.

Jednocześnie, w przypadku kształcenia na studiach przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy PSWN (tj. lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty, ratownika medycznego, lekarza

telefon: +48 22 52 92 718
adres e-mail: kancelaria@mnisw.gov.pl
gov.pl/nauka

ul. Wspólna 1/3
00-529 Warszawa

weterynarii, architekta, nauczyciela), uczelnie są obowiązane uwzględnić szczególne rozwiązania w zakresie wymagań dotyczących kształcenia na odległość (w tym wymiaru zajęć) przewidziane w przepisach rozporządzeń określających standardy kształcenia, wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy PSWN.

Ponadto zgodnie z § 12 ww. rozporządzenia zajęcia mogą być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, jeżeli uczelnia spełni łącznie następujące wymagania:

- nauczyciele akademiccy i inne osoby prowadzące zajęcia są przygotowani do ich realizacji z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, a realizacja zajęć jest na bieżąco kontrolowana przez uczelnię;
- dostęp do infrastruktury informatycznej i oprogramowania umożliwia synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi i innymi osobami prowadzącymi zajęcia;
- zapewniono materiały dydaktyczne opracowane w formie elektronicznej;
- studenci mają możliwość osobistych konsultacji z nauczycielami akademickimi i innymi osobami prowadzącymi zajęcia w siedzibie uczelni lub w jej filii;
- weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się odbywa się przez bieżącą kontrolę postępów w nauce;
- studenci odbyli szkolenia przygotowujące do udziału w tych zajęciach.

W przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne metody i techniki kształcenia na odległość mogą być wykorzystywane jedynie pomocniczo.

Zatem możliwość organizacji studiów z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość jest obwarowana licznymi wymaganiami, których spełnienie jest dla uczelni obligatoryjne. Celem tych regulacji jest utrzymanie właściwej jakości kształcenia oraz zagwarantowania równych standardów kształcenia dla wszystkich studentów niezależnie od formy uczestnictwa w zajęciach. Uczelnia jest odpowiedzialna za jakość kształcenia na prowadzonych kierunkach studiów. Należy wskazać, że przepisy z zakresu szkolnictwa wyższego i nauki wymagają, w ramach zapewniania jakości kształcenia w uczelniach, stałej weryfikacji efektów uczenia się przez uczelnię na każdym etapie ich uzyskiwania przez studenta. W związku z tym funkcjonujące w uczelniach wewnętrzne systemy zapewnienia jakości kształcenia powinny przewidywać monitorowanie i procedury w odniesieniu do oceny realizacji programu studiów na określonym kierunku, w tym w zakresie dotyczącym wykorzystania metod i technik kształcenia na odległość, oraz przeprowadzania weryfikacji efektów uczenia się.

Określony w ww. przepisach maksymalny wymiar (limit), w jakim kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość może być prowadzone, stanowi kompromis pomiędzy koniecznością zapewnienia właściwej jakości kształcenia a potrzebą zapewnienia uczelniom odpowiedniej elastyczności w organizacji procesu dydaktycznego. Doświadczenia uczelni i studentów z ostatnich lat, w szczególności z okresu pandemii Covid-19, pokazują, że kształcenie zdalne – prowadzone z zachowaniem odpowiednich standardów - może być efektywnym elementem procesu dydaktycznego.

Obecne limity (tj. nie więcej niż 50% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów - w przypadku studiów o profilu praktycznym oraz 75% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów - w przypadku studiów o profilu ogólnoakademickim) zostały ustalone w wyniku konsultacji ze środowiskiem akademickim (jako optymalne proporcje, które zapewnią właściwą równowagę pomiędzy realizacją zajęć zdalnie i stacjonarnie, a także zapewnią elastyczność prowadzonego kształcenia na studiach). W toku tych konsultacji podnoszono m. in., że limit 50% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów określony zarówno dla studiów o profilu praktycznym, jak i dla studiów o profilu ogólnoakademickim, ogranicza konkurencyjność polskich uczelni w skali międzynarodowej, a także możliwość wprowadzenia nowoczesnych, zaawansowanych technologicznie metod kształcenia. Przyjęte rozwiązania wpisywały się w dynamicznie zmieniające się realia, w których rozwój cyfryzacji i postęp

technologiczny w obszarze szkolnictwa wyższego i nauki stanowią ważny element współczesnych przemian społecznych i gospodarczych. Ponadto istotne jest, że możliwość realizacji studiów z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość zwiększa dostępność kształcenia na studiach szczególnie dla osób mieszkających poza dużymi ośrodkami akademickimi, aktywnych zawodowo, którzy mając ograniczone możliwości uczestnictwa w zajęciach stacjonarnych, niejednokrotnie rezygnowali ze studiów, ograniczając tym samym możliwości swojego rozwoju zawodowego.

Należy podkreślić, że za organizację kształcenia odpowiada uczelnia. Zgodnie z art. 23 ust. 1 i 2 ustawy PSWN to rektor zarządza uczelnią i jest odpowiedzialny za zapewnianie wykonywania przepisów obowiązujących w uczelni oraz prawidłowy przebieg procesu kształcenia na studiach. Prowadzenie kształcenia na odległość nie może być celem, a jedynie jedną z metod kształcenia, która – uwzględniając specyfikę kierunku studiów oraz realizowanych zajęć – ma służyć zapewnieniu właściwego poziomu kształcenia i doskonaleniu jakości kształcenia na tych studiach. Natomiast jakość kształcenia na studiach podlega ocenie programowej dokonywanej przez Polską Komisję Akredytacyjną, która jest instytucją działającą niezależnie na rzecz doskonalenia jakości kształcenia. Przeprowadzając ocenę programową na określonym kierunku, poziomie i profilu, PKA bierze pod uwagę w szczególności: program studiów i jego realizację, w tym formy i organizację zajęć, metody kształcenia, infrastrukturę wykorzystywaną do realizacji programu studiów, sposoby weryfikacji efektów uczenia się, a także wsparcie studentów w procesie uczenia się.

Przedstawiając powyższe wyjaśnienia, pragnę podkreślić, że działanie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego zakłada bieżące monitorowanie i analizę efektów funkcjonowania obowiązujących regulacji, jak też uzasadnioną ich modyfikację (we współpracy ze środowiskiem akademickim – w przypadku zmian w sposobie organizacji kształcenia). Każdy sygnał o możliwych nieprawidłowościach w danej uczelni jest na bieżąco wykorzystywany w toku sprawowanego przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego nadzoru nad uczelniami. W przypadku zgłaszanych nieprawidłowości dotyczących działania uczelni w zakresie realizacji kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, w tym np. przypadków przekraczania dopuszczalnego wymiaru zajęć prowadzonych w tej formie, są podejmowane względem nich adekwatne środki nadzorcze przewidziane ustawą PSWN.

Przekazując powyższe, uprzejmie informuję, że w przypadku zidentyfikowania potrzeby zmian w obowiązujących przepisach, kwestie te będą przedmiotem dalszych analiz z przedstawicielami środowiska.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Maria Mrówczyńska
Podsekretarz Stanu
/ – podpisano cyfrowo/

telefon: +48 22 52 92 718
adres e-mail: kancelaria@mnisw.gov.pl
gov.pl/nauka

ul. Wspólna 1/3
00-529 Warszawa